

שיעור שלח

מל"ת מו. מ"ע קצ. מל"ת נו. נו. מ"ע קצב. קצנ.

מצוה מו שהזהירנו משכון בארץ מצרים לעולם כדי שלא נלמוד ממעשיהם ולא נלך בדרכיהם המגונים והוא אמרו לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד. וכבר נכפל אזהרה בזה שלש פעמים, אמרו בגמרא בשלשה מקומות הזהיר הקב"ה את ישראל שלא לשוב למצרים ובשלשה פעמים חזרו ובהם נענשו. אמנם השלשה מקומות אחד מהן אשר זכרנוהו, והשני בדרך אשר אמרתי לך לא תוסיף לראותם, והשלישי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד, אע"פ שהנראה מהדברים שהוא ספור באה הקבלה שהוא אזהרה. וכבר התבאר בגמרא סוכה (דף נ"א): כי אלכסנדריא היא מן העיירות האסורות לשכון, ותחום אלכסנדריא מדתה אורך ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה, והיא מכלל ארץ מצרים האסורה לשבת בה אבל מותר ללכת בה בסחורה או לעבור לארץ אחרת. ובבאור אמרו (בירושלמי סנהדרין סוף פרק חלק) לישיבה אי אתה חוזר אבל אתה חוזר לפרקמטיא ולכבוש הארץ. (שופטים ושוטרים, מלכים פ"ה):

מצוה קצ היא שצונו המשפט שנתן לנו במלחמת שאר האומות והיא הנקראת מלחמת הרשות, וזה שאנחנו נצטוינו כשנלחם עמהם שנבטיחם על נפשם לבד אם ישלימו עמנו ויתנו לנו הארצות ונחייבם לתת לנו מסים, ואין שומעין להם עד שיקבלו עליהם את הכל, והוא שיתנו דבר ידוע בכל שנה לפי מה שיגזור המלך שיהיה בעת ההיא, ושיהיו תחת ממשלתו משפילים עצמם ומקטינים. והוא ענין השעבוד, ואם לא ישלימו עמנו נצטוינו להרוג כל זכר הגדולים אשר במדינה ההיא ולקחת כל אשר להם והנשים, והוא אמרו אם לא תשלים עמך וגו'. וזהו כלו נכנס בגדר מלחמת הרשות. וכבר התבאר משפטי מצוה זו בח' מסוטה ובב' מסנהדרין. (שופטים ושוטרים, מלכים פ"ו):

מצוה נו שהזהירנו מהשלים עם עמון ומואב לעולם, וזה שהאל יתעלה כבר צונו כשנבוא להלחם אל עיר שנשאל השלום קודם המלחמה ושנבקש מהם שישלימו עמנו ואם מסרו העיר בידינו אסור להלחם עמהם ולהרגם כמו שבארנו במצוה ק"צ ממצות עשה, חוץ מעמון ומואב שלא נתנהג עמהם המנהג הזה אבל הזהירנו האל יתעלה מקרוא להם לשלום ולבקש להם לשלום, וזהו אמרו יתעלה לא תדרוש שלומם וטובתם. ולשון ספרי מכלל שנאמר כי תקרב אל עיר לצור עליה יכול אף כאן תלמוד לומר לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימך לעולם. (שם, מלכים פ"ו):

מצוה נז שהזהירנו מהשחית האילנות כשנצור על עיר כדי להצר לאנשיה ולהכאיב לבם. הוא אמרו יתעלה לא תשחית את עצה, וכן כל הפסד נכנס תחת לאו זה כגון מי שישרוף בגד לריק או ישבור כלי גם כן עובר משום לא תשחית ולוקה, ואמר אזהרתה מהכא כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות. וכבר נתבאר משפטי מצוה זו בבבא קמא ובבא בתרא. (שופטים ושוטרים, שם):

מצוה קצב היא שצונו כשיצאו חיילותינו למלחמה להכין להם דרך חוץ מהמחנות לצאת בו העם ולא יעשה איש צרכיו בכל מקום ובין המלונות כמו שיעשו האומות. והוא אמרו יתעלה ויד תהיה לך. ולשון ספרי אין יד אלא מקום שנאמר והנה מציב לו יד. (כי תצא):

מצוה קצנ היא שצונו שיהא כלי החפירה תלוי עם כלי המלחמה
עם כל אחד מאנשי החיל לחפור בו במקום יפנה בו
בדרך ההיא המוכנת לזה ויכסה הצואה אחרי צאתו עד שלא תראה
הצואה על פני הארץ כלל במחנה המלחמה כמו שאמר בראש
הפרשה כי תצא מחנה על אויביך. ולשון מצוה זו ויתד תהיה לך על
אזניך. ולשון ספרי אין אזניך אלא מקום זיוניך. (כי תצא, הלכות
מלכים פ"ו):